Verzonden per mail aan:
. het bestuur van RWA
. de colleges van Burgemeester en Wethouders en
. de gemeenteraden Amersfoort, Baarn, Bunschoten,
  Leusden, Soest en Woudenberg
cc aan:
. R. de Koning, algemeen directeur RWA-Amfors
. P. Promes, gemeente Amersfoort
. M. Dijkman, voorzitter OR RWA-Amfors

Betreft: meerjarenplan en -begroting 2019-2022 RWA
Datum: 9 april 2018

Geachte dames en heren,

De cliëntenraad Wsw is erkentelijk voor de mogelijkheid te reageren op het meerjarenplan met de meerjarenbegroting 2019-2022 voordat deze wordt vastgesteld. Dit is het eerste beleidsstuk dat verschijnt over RWA-Amfors in de raadsperiode 2018-2022. De cliëntenraad wenst de nieuwe gemeenteraden, als hoogste bestuursorganen verantwoordelijk voor het welbevinden en de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en tevens eigenaar van het bedrijf dat daarin een belangrijke functie vervult, alle wijsheid toe om aan deze verantwoordelijkheden inhoud te geven. Het voorliggende plan met begroting geeft een beeld van de complexe opdracht die aan het bedrijf is meegegeven en de wijze waarop daaraan inhoud wordt gegeven.
Daarbij wil de cliëntenraad enkele punten onder uw aandacht brengen:

a. <u>Transitie naar mensontwikkelbedrijf</u>

   Er is jarenlang te drastisch bezuinigd in de sociale werkvoorziening. Dit afbraakbeleid, dat door de rijksoverheid is ingezet, heeft niet alleen voorzieningen gesloopt, maar ook mensen schade toegebracht. Financiën stonden centraal en niet de mensen (doelgroep).
   In 2016, met de komst van de Participatiewet na een lange periode van onzekerheid, is ervoor gekozen de transitie in gang te zetten naar mensontwikkelbedrijf, waarbij het streven erop gericht is mensen zoveel mogelijk te begeleiden naar passend werk buiten de muren van RWA-Amfors.
   Dit streven is voor een deel van de Sw-medewerkers mooi, mits het proces van individuele begeleiding en evaluatie zorgvuldig plaatsvindt en de individuele werknemer goed in beeld is en wordt gehouden.

Hieraan is de laatste jaren hard gewerkt: het ziekteverzuim werd op een positieve manier tegengegaan, het stuwmeer van achterstallige vakantiedagen langzaam weggewerkt, een functiehuis is opgebouwd en de functiewaarderingen zijn geactualiseerd; 0-metingen (talentscans) hebben plaatsgevonden, een klachtenregeling is ingevoerd, een onafhankelijke vertrouwenspersoon is aangesteld, het stimuleren van een gezond werkklimaat op de werkvloer is een punt van continue aandacht geworden, cursussen worden aangeboden en gevolgd.

Maar nog niet alles gaat perfect: De cliëntenraad heeft aandacht gevraagd voor noodzakelijke competenties van het middenkader die niet altijd (eenvoudig) met een cursus kunnen worden aangeleerd, zoals geduld en empathie. De cultuur die is ontstaan na een jarenlang regime van bezuinigen is nog niet overal gesleten en de gewoonte te denken in targets waar het mensen betreft moet actief worden tegengegaan. Ook de transparantie van de procedures in het ontwikkeltraject zou kunnen worden verbeterd in onze ogen. Onder andere pleit de cliëntenraad voor hantering van toetsingscriteria voor begrippen “passend” en “beschut” werk. Maar na de jaren van afbraak is er voor de Wsw-ers, ondanks de onrust die veranderingen met zich meebrengen, ook weer positieve energie ontstaan. De innovatieve initiatieven die een eervolle prijs voor Amfors hebben opgeleverd zijn hiervan een mooi voorbeeld.

Natuurlijk is de cliëntenraad zich ervan bewust dat ook de financiën niet uit het oog verloren mogen worden. Dat brengt ons tot het volgende:

b. <u>Gemeentelijke verantwoordelijkheid</u>

In 2015 is er door een extern bureau (voor veel geld) onderzoek gedaan in opdracht van de gezamenlijke gemeenten in deze arbeidsmarktregio naar mogelijke scenario’s voor RWA-Amfors in het licht van de Participatiewet en de Wsw, die op slot ging. Er is destijds voor gekozen dit onderzoek uitsluitend te richten op de afnemende groep Wsw-ers. De cliëntenraad heeft bij verschillende gemeenteraden ingesproken en ook in een schriftelijke inspraakreactie aan het bestuur van RWA, in casu de wethouders Sociale Zaken en Arbeidsmarktaangelegenheden, en de gemeenteraden in deze regio aangedrongen op een bredere visie. De hooggespannen verwachtingen die politiek werden gewekt over aantallen te realiseren werkplekken in het reguliere bedrijfsleven en bij lokale overheden werden door ons niet onderschreven, nog los van de vraag of deze altijd in het belang zouden zijn van mensen met een arbeidsbeperking.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het welbevinden van al haar inwoners en gelukkig mag in een beschaving als Nederland verwacht worden dat, ongeacht de politieke “kleur” van een gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders, er extra inspanning wordt geleverd voor de meest kwetsbare mensen in de eigen samenleving, waaronder de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die graag willen werken. Nu moeten bestuurders constateren dat in de praktijk, ook bij de gemeenten zelf - ondanks de voorbeeldfunctie - de aantallen werkplekken waarnaar werd gestreefd voor deze mensen, niet gehaald worden. Daarbij is het voor de Cliëntenraad Wsw niet van belang of het Wsw-ers betreft of mensen die (het ontbreken van) een rechtspositie ontlenen aan de Participatiewet. Er wordt nu in politieke kringen gesproken over “de nieuwe doelgroep” en “nieuw beschut”. Ergerlijk! De doelgroep is niet nieuw: de Participatiewet is nieuw en heeft in onze ogen weinig goeds gebracht. De doelgroep zal er altijd zijn; mogelijk groeien in de steeds complexer wordende samenleving.

Deze mensen volwaardig te laten participeren in de samenleving zou vanzelfsprekend moeten zijn, maar is dat niet. Er zitten te veel mensen thuis die graag willen werken. Echt willen werken: het gevoel willen hebben dat ze geld verdienen en niet alleen maar geld kosten. “Participatie” betekent volgens de cliëntenraad niet onmiddellijk dat het ongewenst is dat mensen in een bedrijf werken dat beschikt over voor hen passend werk en werkomstandigheden, deskundige begeleiding en gelijkgestemde collega´s. Dat wil toch eigenlijk iedereen? Even voor alle duidelijkheid: Wij bedoelen dan niet zozeer werkplekken van bijvoorbeeld mensen die op een rolstoel zijn aangewezen en bijvoorbeeld een administratieve functie kunnen krijgen, want dat zijn reguliere werkplekken, alhoewel ook dergelijke plaatsingen – vreemd genoeg – ook bij gemeenten nog niet zo vanzelfsprekend zijn en draagvlak op de werkvloer voor aanstelling van mensen met een beperking vaak nog problematisch is.

RWA-Amfors betekent vooral veel voor de mensen die behoefte hebben aan aangepaste werkomstandigheden (bijvoorbeeld: weinig prikkels, frequente instructie, een ander tempo). Dat kan binnen de muren van Amfors maar ook in (groeps)detachering buiten. Nu hebben grote aantallen mensen die zijn aangewezen op de Participatiewet geen werk en zitten jaren thuis, al dan niet na beschadigende ervaringen op niet passende werkplekken.

De cliëntenraad dringt er bij de gemeenten op aan te onderzoeken wat RWA-Amfors, het mensontwikkelbedrijf in de regio, kan bieden voor **alle** mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Wsw-populatie omvat momenteel een kleine 1.000 S.E. en neemt jaarlijks met ca. 4% af. RWA-Amfors is goed toegerust en kan veel bieden. Daarbij komt dat het voor de Wsw-ers van belang is dat het bedrijf enige robuustheid heeft om fluctuaties in werkaanbod te kunnen opvangen. De ervaringen tot nu toe met de Participatiewet rechtvaardigen een bredere scope dan in 2015 is gekozen. Hoewel de overheadkosten van RWA-Amfors laag zijn, zullen deze – wanneer er meer mensen aan werk geholpen kunnen worden – anders doorwerken in de begroting. De groep Wsw-ers wordt immers ook steeds kleiner. De Cliëntenraad zou graag een toekomstvisie zien die breder is dan alleen de Wsw-ers en verder strekt dan 5 jaar:

Behoefte is aan elan, bevlogenheid, bezieling zo u wilt, om de mensen niet alleen aan passend werk te helpen dat met plezier wordt uitgevoerd, maar ook perspectief te bieden op de langere termijn in een bedrijf waar weer met trots over gesproken kan worden. Dit in eerste instantie in het belang van de mensen, de doelgroep van beleid. Ongetwijfeld zal uit onderzoek blijken dat het voor gemeenten financieel interessant is. Ook het bedrijf RWA-Amfors, dat bij de top van Nederland heeft behoord en dat qua potentie nog zou kunnen, heeft behoefte aan breed gedragen support door de gemeenten, die immers eigenaar zijn. Bijvoorbeeld: het initiatief tot innovatie dat voorzichtig is opgepakt, verdient alle steun. Het komt de medewerkers ten goede, maar genereert ook elan, dan ver kan doorwerken, ook in het regionale bedrijfsleven.

U mag er trots op zijn dat het Amfors-medewerkers zijn die in de drukke dagen rond Sinterklaas en Kerst duizenden pakjes bij het sorteercentrum van Post NL verwerken en het Cleanfors-medewerkers zijn, die voor de komst van de Koning en Koningin aan het Eemgebouw in Amersfoort, ondanks het slechte weer, ervoor zorgden dat het gebouw er (zo) schoon (mogelijk) uitzag. Alle SW-medewerkers willen graag voldoening en waardering vinden in hun werk. Daarvoor zijn goede randvoorwaarden onontbeerlijk. Die verantwoordelijkheid heeft u!

De cliëntenraad wil er nog even op attenderen dat sommige gemeenten zichzelf zien als een “Fair Trade” gemeente. Wij vinden dat daar nog wel even dieper over nagedacht mag worden: Krijgen mensen allemaal een eerlijke kans? Krijgen mensen een eerlijk inkomen uit het werk dat zij verrichten en een rechtspositie?

Is het niet zo dat veel “vrijwilligerswerk” eigenlijk betaald werk zou moeten zijn? Hoe “vrijwillig” is dit werk en hoe professioneel is de begeleiding van “vrijwilligers”?

Kortom, de cliëntenraad Wsw rekent op u en kijkt uit naar de vertaalslag van een bredere visie voor een langere termijn. De doorwerking daarvan is in het belang van alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt waarvoor u zich verantwoordelijk weet!

Naar uw reactie wordt uitgekeken.

Met vriendelijke groet,

De Cliëntenraad Wsw Amersfoort, Baarn, Bunschoten,
Leusden, Soest en Woudenberg,

Birgit Niël, secretaris, Judith Ravestein, voorzitter.

Contactgegevens Cliëntenraad Wsw Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg:
clientenraadwsw@gmail.com – tel: 0641685098/0618280037